Dosar nr.4-26030891-05-21rji-23042026

Prima instanţă: Judecătoria Cahul, sediul Central
Judecător: Leonid Turculeț

CURTEA DE APEL SUD

D E C I Z I E
în numele Legii

06 noiembrie 2026 municipiul Cahul

Completul de judecată al Curții de Apel Sud, sediul Cahul
în componența:
președintele completului de judecată, judecător Evgheni Bancov,
judecătorii: Inga Gorlenco și Andrei Scripcenco,

a judecat fără prezența părților, în ordine de recurs, recursul declarat de reprezentantul Biroului de Probațiune Cahul, Silvia Chiricuța împotriva încheierii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 06 aprilie 2026, pronunțată în cauza la demersul Biroului de Probațiune Cahul cu privire la explicarea suspiciunilor sau neclarităților care apar la punerea în executare a pedepselor în privința condamnatului Manalachi Ion,-

C O N S T A T Ă :

În fapt:

La 11 martie 2026, prin intermediul SEDP al Judecătoriei Cahul, sediul Central, a parvenit demersul Biroului de Probațiune Cahul cu privire la explicarea suspiciunilor sau neclarităților care apar la punerea în executare a pedepselor în privința condamnatului Manalachi Ion.

În motivarea demersului, s-a menționat că, la data de 06.02.2026 în Biroul de Probațiune Cahul a fost primită pentru executare sentinţa Judecătoriei Cahul, sediul Central, nr.1-239/2015 din 08.02.2018 în privința lui Manalachi Ion, condamnat în baza *****l, stabilindu-i pedeapsa, sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani şi 9 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis fără aplicarea amenzii, pedeapsa stabilită a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 3 ani.

Sentința a devenit definitivă la data de 26.02.2018, conform dispoziției de executare nr.950 din data de 22.01.2026, totodată sentința a parvenit spre executare la Biroul de Probațiune Cahul la data de 23 ianuarie 2026, fapt ce denotă parvenirea tardivă a acesteia pentru executare.

În aceste circumstanțe, instituirea supravegherii condamnatului de către organul de probațiune apare ca fiind imposibilă din punct de vedere juridic, întrucât supravegherea reprezentă o măsură execuțională care poate fi realizată doar pe durata termenului de probațiune stabilit de instanţă. După expirarea acestui termen, obligațiile şi măsurile de supraveghere încetează de drept. Prin urmare, termenul de probă de 3 ani, stabilit prin sentință a început să curgă la data rămânerii definitive a hotărârii – 26.02.2018 şi a expirat la data de 26.02.2021. În aceste condiții, se constată că sentința a fost transmisă spre executare Biroului de Probaţiune la data de 06.02.2026, adică după expirarea termenului de probă stabilit de instanţa de judecată.

Totodată, organul de probațiune nu poate institui supravegherea retroactiv sau pentru o perioadă deja expirată, întrucât o asemenea măsură ar contraveni principiului legalității executării pedepsei şi naturii juridice a termenului de probațiune, care reprezintă o perioadă determinată în timp stabilită prin hotărârea judecătorească.

În aceste circumstanțe, instituirea supravegherii de către organul de probațiune după expirarea termenului de probă este imposibilă din punct de vedere juridic, întrucât supravegherea reprezintă o măsură execuțională care poate fi realizată exclusiv în interiorul termenului de probă stabilit de instanța de judecată.

De asemenea, aplicarea supravegherii pentru o perioadă deja expirată ar constitui o aplicare retroactivă a măsurilor execuționale, fapt inadmisibil în dreptul penal și execuțional.

Având în vedere faptul că sentința a fost transmisă spre executare după expirarea termenului de probațiune stabilit de instanță, iar instituirea supravegherii în aceste condiții nu mai este posibilă din punct de vedere juridic, solicită explicarea modului de punere în executare a sentinței pronunțate în privința condamnatului Manalachi Ion *****, a.n. *****, domiciliat în ***** în condițiile în care aceasta a parvenit spre executare după expirarea termenului de probațiune stabilit de instanţa de judecată. Stabilirea momentului juridic de la care urmează a fi calculat termenul de probă şi consecințele juridice ale expirării acestuia.

Poziția instanței de fond:

Prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 06 aprilie 2026, s-a respins demersul Biroului de Probațiune Cahul cu privire la explicarea neclarităților apărute la punerea în executare a pedepselor în privința condamnatului Manalachi Ion.

Solicitarea și motivele recurentului:

Legalitatea încheierii judecătorului de instrucție a fost contestată cu recurs la 17 aprilie 2026 de către reprezentantul Biroului de Probațiune Cahul, Silvia Chiricuța, prin care solicită admiterea recursului, casarea actului judiciar recurat, emiterea deciziei în sensul prevăzut de dispoziția art.449 alin.(1) lit. b), pct.2) Cod de procedură penală.

În motivarea recursului a invocat că, sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central nr.1-239/2015 din 08.02.2018, emisă în privința lui Manalachi Ion, condamnat în baza art.*****, a parvenit spre executare la Biroul de Probațiune Cahul la data de 06.02.2026. Sentința a devenit definitivă la data de 26.02.2018. Conform dispoziției de executare nr.950 din data de 22.01.2026, sentința a parvenit spre executare la Biroul de Probațiune Cahul la data de 23.01.2026, fapt ce denotă parvenirea tardivă a acesteia pentru executare. Invocă că, în aceste circumstanțe, instituirea supravegherii condamnatului de către organul de probațiune apare ca fiind imposibilă din punct de vedere juridic, întrucât supravegherea reprezentă o măsură execuțională care poate fi realizată doar pe durata termenului de probațiune stabilit de instanță. După expirarea acestui termen, obligațiile și măsurile de supraveghere încetează de drept. Or, potrivit dispozițiilor alin.(1) al art.172 Cod de executare, *(*1) Trimiterea hotărârilor judecătorești spre executare revine instanței care a judecat cauza în primă instanță. Recurentul a mai făcut referire la prevederile art.261 alin.(4) Cod de executare, hotărîrea definitivă a instanței de judecată, în termen de 5 zile, se trimite instanței care a judecat cauza în fond pentru a fi anexată la dosar. (6) La expirarea perioadei de probațiune stabilite, organul de probațiune, în termen de 5 zile, comunică instanței care a judecat cauza în fond despre încetarea acțiunilor de supraveghere. Potrivit art.264 Cod de executare, executarea hotărîrii instanței de judecată privind anularea amânării executării pedepsei sau suspendării executării pedepsei este asigurată în condiţiile art.173 din prezentul cod. Prin

urmare susține că, termenul de probă de 3 ani, stabilit prin sentință a început să curgă la data rămânerii definitive a hotărârii 26.02.2018 și a expirat la data de 26.02.2021. În aceste condiții, constatându-se transmiterea spre executare a sentinței de executarea pedepsei penale în condițiile art.90 Cod penal, Biroului de Probațiune Cahul la data de 06.02.2026, după expirarea termenului de probă stabilit de instanța de judecată. Consideră că, organul de probațiune este în imposibilitatea instituirii supravegherii retroactive sau prescrise a pedepsei aplicate condamnatului, întrucât măsura instituită ar contraveni principiului legalității executării pedepsei și naturii juridice a termenului de probațiune, care reprezintă o perioadă determinată în timp stabilită prin hotărârea judecătorească și care nu poate fi generalizată sub aspectul dispoziției art.97 alin.(1) lit.c) Cod penal. Menționează că, în aceste circumstanțe, instituirea supravegherii de către organul de probațiune după expirarea termenului de probă expres prevăzut și aplicat de către instanța judiciară, urma a fi executat potrivit dispoziției art.173, 261, 263 Cod de executare, întrucât supravegherea reprezintă o măsură execuțională care poate fi realizată exclusiv în interiorul termenului de probă stabilit de instanța de judecată. De asemenea, aplicarea supravegherii pentru o perioadă deja expirată ar constitui o aplicare retroactivă a măsurilor execuționale, fapt inadmisibil în dreptul penal și execuțional.

Termenul de depunere a recursului:

Potrivit art. 472 Cod de procedură penală, *Încheierea instanţei privind soluţionarea chestiunilor referitor la executarea hotărârilor judecătoreşti poate fi atacată de către persoanele interesate, în termen de 15 zile, cu recurs care se judecă conform prevederilor titl.II cap.IV secţ. a 2-a §2 din Partea specială.* Lucrările dosarului, atestă că instanța de judecată a pronunțat încheierea în ședința din 06 aprilie 2026, în prezența reprezentantului Biroului de Probațiune Cahul, Silvia Chiricuța, cât și avocatului Maxim Todorov, procurorului Gnatiuc Cristina.

Cererea de recurs a fost depusă de reprezentantul Biroului de Probațiune Cahul, Silvia Chiricuța, la data de 17 aprilie 2026 (f.d.39-41). Astfel, se atestă respectarea termenului pentru exercitarea căii de atac de către reprezentantul Biroului de Probațiune Cahul, Silvia Chiricuța.

Înștiințarea părților:

Conform art. 447 alin. (1) și alin. (2) din Codul de procedură penală, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces. Instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei.* Participanții au fost notificați despre data examinării cauzei și le-a fost oferit termen pentru depunerea referinței și pentru a opta cu privire la necesitatea administrării de noi probe.

La data de 20 iulie 2026, *procurorul-şef al Procuraturii de circumscripție Sud, Dumitru Calendari*, a depus referință la cererea de recurs, solicitând în temeiul art.449 alin.(1) pct.2) lit.d) Cod de procedură penală, admiterea recursului declarat de către reprezentantul Biroului de Probațiune Cahul, Silvia Chiricuța, împotriva încheierii Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 06 aprilie 2026, casarea încheierii. În temeiul art.449 alin.(2), în coraborare cu art.218 și art.417 alin.(3) Cod de procedură penală, emiterea încheierii interlocuitorii privind încălcarea termenelor procedurali la trimiterea spre executare a hotărîrii judecătorești. Procurorul în referință a menționat că, prin încheierea din 06 aprilie 2026 a fost dată o explicație în vederea executării sentinței de condamnare prin prisma prevederilor art.97 alin.(1) lit. c) Cod penal, care în prezent urmează a fi pusă în executare, soluție care este una logică și rezonabilă și poate fi menținută.

La data de 20 august 2026, *avocatul Maxim Todorov, în interesele condamnatului Manalachi Ion*, a depus referință la cererea de recurs, solicitând admiterea recursului, casării încheierii Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 06 aprilie 2026, cu admiterea demersului Biroului de Probaţiune Cahul şi constatarea faptului că, în condiţiile expirării la 26 februarie 2021 a termenului de probă de 3 ani, stabilit prin sentinţa Judecătoriei Cahul din 08 februarie 2018, supravegherea condamnatului Manalachi Ion nu mai poate fi instituită în anul 2026.

În argumentarea referinței sunt invocate următoarele motive precum că, prin sentinţa Judecătoriei Cahul nr.1-239-2015 din 08 februarie 2018, condamnatului Manalachi Ion i-a fost stabilită pedeapsa cu închisoarea, a cărei executare a fost suspendată condiționat în temeiul art.90 Cod penal, fiind stabilit un termen de probă de 3 ani. Sentinţa nominalizată a devenit definitivă la data de 26 februarie 2018. Prin urmare, astfel cum corect a constatat Biroul de Probaţiune Cahul, termenul de probă a început să curgă de la data rămânerii definitive a sentinţei şi a expirat la data de 26 februarie 2021. Cu toate acestea, sentinţa a fost transmisă spre executare Biroului de Probaţiune Cahul abia la data de 06 februarie 2026, adică la aproape 5 ani după expirarea termenului de probă şi la aproximativ 8 ani de la rămânerea definitivă a hotărârii. În aceste condiţii, la data de 11 martie 2026, Biroul de Probaţiune Cahul a înaintat demers către Judecătoria Cahul, sediul Central, prin care a solicitat explicarea modului de punere în executare a sentinţei Judecătoriei Cahul din data de 08 februarie 2028 in privinţa condamnatului Manalachi Ion, în condiţiile în care aceasta a parvenit spre executare după expirarea termenului de probaţiune stabilit de instanţa de judecată. Stabilirea momentului juridic de la care urmează a fi calculat termenul de probă şi consecinţele juridice al expirării acestuia. Prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 06 aprilie 2026, a fost respins demersul Biroului de Probaţiune Cahul cu privire la explicarea neclarităților apărute la punerea în executare a pedepselor în privinţa condamnatului Manalachi Ion. Consideră eronată constatarea judecătorului de instrucţie potrivit căreia modalitatea de punere în executare a sentinţei faţă de Manalachi Ion, sub aspect temporal, decurge exclusiv din prevederile art.97 Cod penal, iar organul de probaţiune urmează să dea eficiență anume acestor prevederi, fără a le confunda cu cele stabilite de art.260-261 Cod de executare. Or, o asemenea concluzie pornește de la o interpretare incompletă a situației juridice deduse examinării și confundă termenul în interiorul căruia sentinţa poate fi pusă în executare cu termenul de probă stabilit prin însăși sentinţa de condamnare. În speţă, Biroul de Probaţiune Cahul nu a pus în discuție exclusiv problema dacă termenul prevăzut de art.97 Cod penai pentru punerea în executare a sentinţei a expirat sau nu. Dimpotrivă, problema esențială invocată în demers a constat în faptul că sentinţa, devenită definitivă la data de 26 februarie 2018 a fost transmisă spre executare abia la data de 06 februarie 2026. În condiţiile în care termenul de probă de 3 ani stabilit în temeiul art.90 Cod penal expirase încă la data de 26 februarie 2021. Prin urmare, art.97 Cod penal şi art.260-261 Cod de executare reglementează aspecte juridice distincte şi nu pot fi aplicate alternativ, astfel încât aplicarea art.97 să excludă incidența normelor speciale privind executarea suspendării condiționate a pedepsei. Faptul că, potrivit art.97 Cod penal, termenul de 10 ani pentru punerea în executare a sentinţei nu a expirat nu înseamnă că termenul de probă stabilit de instanţă pentru o perioadă de 3 ani poate fi extins, prelungit sau reactivat până la expirarea acestui termen. În caz contrar, s-ar ajunge la situaţia în care termenul de probă stabilit printr-o hotărâre judecătorească definitivă ar înceta să mai aibă un caracter determinat, iar durata sa efectivă ar depinde nu de ceea ce a stabilit instanţa de condamnare, ci de momentul în care autoritățile transmit sentinţa spre executare. Mai mult, prin faptul că judecătorul de instrucţie a indicat că organul de probaţiune trebuie să dea eficiență art.97 Cod penal „fără a le confunda cu cele stabilite de art.260-261 Cod de executare”, aceasta

nu a explicat în ce mod concret poate fi exercitată supravegherea condamnatului după expirarea termenului de probă. Or, tocmai aceasta constituia neclaritatea esențială sesizată de Biroul de Probaţiune. Astfel, chiar dacă se admite că termenul prevăzut de art.97 Cod penal nu a expirat, rămâne necesar de stabilit dacă, după expirarea termenului de probă de 3 ani, mai există temei juridic pentru aplicarea mecanismelor de supraveghere prevăzute de legislaţia execuțională în cadrul suspendării condiționate a executării pedepsei. În opinia sa, răspunsul este negativ, deoarece art.97 Cod penal nu poate constitui temei pentru prelungirea termenului de probă şi nici pentru instituirea retroactivă a supravegherii. Norma respectivă stabileşte limita temporală pentru punerea în executare a sentinţei, însă nu modifică durata termenului de probă stabilit de instanţă şi nu conferă organului de probaţiune competenţa de a exercita supravegherea după expirarea acestuia. Prin urmare, consideră că judecătorul de instrucţie a omis să facă distincția necesară între „termenul de punere în executare a sentinţei" şi „termenul de probă în cadrul căruia urma să fie exercitată supravegherea condamnatului", iar această confuzie a determinat concluzia eronată potrivit căreia inexistența prescripției prevăzute de art.97 Cod penal ar fi suficientă pentru a justifica punerea în executare a sentinţei in anul 2026. În realitate, problema nu este dacă statul mai dispune, în abstract, de timp pentru a pune în executare sentinţa, ci dacă, după expirarea termenului de probă stabilit prin sentinţa definitivă, mai poate fi declanșat şi exercitat mecanismul de supraveghere specific suspendării condiționate a executării pedepsei. Anume această problemă a rămas nesoluționată prin încheierea contestată.

Aprecierea instanței de recurs:

Studiind materialele cauzei, analizând în complex argumentele invocate în raport cu recursul declarat, Completul de judecată conclude asupra necesității respingerii recursului declarat de reprezentantul Biroului de Probațiune Cahul, Chiricuța Silvia, ca fiind nefondat și menținerea încheierii contestate, din următoarele considerente:

În conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) din Codul de procedură penală, *judecînd recursul, instanţa respinge recursul, menținând hotărîrea atacată, dacă recursul este nefondat.*

Conform art.469 alin.(1) pct.17) Cod de procedură penală, *la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărîri, şi anume: explicarea suspiciunilor sau neclarităților care apar la punerea în executare a pedepselor.*

Conform art.261 alin.(1)-(3) Cod de executare, *instanţa care a judecat cauza în fond trimite hotărârea privind suspendarea executării pedepsei organului de probaţiune în a cărui rază teritorială se află domiciliul condamnatului.*

Condamnatul cu privire la care a fost suspendată executarea pedepsei semnează în instanţa de judecată obligaţia de a se prezenta, în termen de 5 zile după rămânerea definitivă a hotărârii, la organul de probaţiune.

Organul de probaţiune, în termen de 5 zile, comunică instanţei de judecată despre luarea la evidenţă a condamnatului.

Din materialele cauzei, Completul de judecată reține că, prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 08 februarie 2018, Manalachi Ion a fost condamnat în baza art.***** și i-a fost stabilită pedeapsă sub formă de 3 ani 9 luni închisoare, conform art.90 Cod penal, pedeapsa stabilită a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 3 ani (f.d.5-7). La data de 26 februarie 2018 sentința a devenit definitivă.

La data de 23 ianuarie 2026 a parvenit spre executare la Biroul de Probațiune Cahul sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 08 februarie 2018 în privința condamnatului Manalachi Ion (f.d.4).

La 11 martie 2026, prin intermediul SEDP al Judecătoriei Cahul, sediul Central, a parvenit demersul Biroului de Probațiune Cahul cu privire la explicarea suspiciunilor sau neclarităților care apar la punerea în executare a pedepselor în privința condamnatului Manalachi Ion, având în vedere că sentința definitivă a parvenit la executare doar în anul 2026 (f.d.1-2).

Completul de judecată susține soluția instanței de fond de respingere a demersul Biroului de Probațiune Cahul, întrucât corect a reținut că problema pusă în discuție nu poate fi soluționată prin raportarea exclusivă la expirarea termenului de probațiune, ci urmează a fi apreciată prin prisma inclusiv a dispozițiilor art.97 Cod penal, care reglementează termenul în care sentința de condamnare poate fi pusă în executare.

Or, instanța corect a constatat că sentința a devenit definitivă la 26 februarie 2018, iar infracțiunea pentru care Manalachi Ion a fost condamnat face parte din categoria infracțiunilor grave și, prin urmare, termenul de 10 ani prevăzut de art.97 alin.(1) lit.c) Cod penal, calculat de la data rămânerii definitive a sentinței, nu era expirat la momentul adresării Biroului de Probațiune Cahul.

Potrivit art.97 alin.(1) lit.c) Cod penal, *sentința de condamnare nu se pune în executare dacă acest lucru nu a fost făcut în termen de 10 ani de la data rămânerii definitive a sentinței, în cazul condamnării pentru o infracțiune gravă.*

În speță, sentința a rămas definitivă la 26 februarie 2018, iar infracțiunea prevăzută de *****l este una gravă. Prin urmare, termenul prevăzut de art.97 Cod penal se calculează de la 26 februarie 2018 și nu era expirat la data la care sentința a fost transmisă spre executare.

Prin urmare, sunt nefondate susținerile recurentului potrivit cărora art.97 alin.(1) lit.c) Cod penal nu poate fi aplicat în prezenta cauză, pe motiv că termenul de probă constituie o instituție juridică distinctă. Tocmai această distincție impune aplicarea separată a celor două instituții: art.90 Cod penal reglementează termenul de probațiune, iar art.97 Cod penal – termenul în care sentința poate fi pusă în executare.

Instanța de recurs reține că, nici referirea recurentului la prevederile art.172, 261 și 264 Cod de executare nu poate conduce la o altă concluzie, or, aceste norme reglementează modalitatea transmiterii și executării hotărârii, precum și activitatea organului de probațiune, însă nu stabilesc un termen de executare diferit de cel prevăzut de art.97 Cod penal și nu prevăd că netransmiterea sentinței în perioada termenului de probă atrage pierderea dreptului de a pune în executare sentința.

În acest sens, argumentul privind „supravegherea retroactivă” nu este relevant pentru soluționarea problemei deduse judecății. Instanța nu este chemată să dispună supravegherea condamnatului pentru perioada deja expirată și nici să prelungească termenul de probă, ci să stabilească regimul juridic al unei sentințe definitive care a fost transmisă spre executare după expirarea termenului de probă, dar înainte de expirarea termenului prevăzut de art.97 Cod penal.

Eventuala transmitere tardivă a sentinței de către autoritatea competentă nu poate modifica termenul de probă stabilit prin sentință, dar nici nu poate constitui, în lipsa unei prevederi legale exprese, un temei pentru stingerea efectelor juridice ale sentinței înainte de expirarea termenului prevăzut de art.97 Cod penal.

În consecință, Completul de judecată constată că judecătorul de instrucție a soluționat corect problema dedusă judecății, făcând distincția între termenul de probă și termenul de punere

în executare a sentinței, iar motivele invocate în recurs nu denotă existența unor temeiuri pentru casarea încheierii contestate.

Ca urmare, examinând recursul depus de reprezentantul Biroului de Probațiune Cahul, Silvia Chiricuța, Completul de judecată nu desprinde nici un temei care ar duce la desființarea încheierii instanței de judecată, având în vedere faptul că încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 06 aprilie 2026 este fondată, iar judecătorul întemeiat a respins demersul Biroului de Probațiune Cahul cu privire la explicarea suspiciunilor sau neclarităților care apar la punerea în executare a pedepselor în privința condamnatului Manalachi Ion, iar ca urmare, se impune soluția de respingere a recursului ca fiind nefondat, cu menținerea încheierii primei instanțe.

Călăuzindu-se de prevederile art. 447-449 alin.(1) pct.1) lit. a) Cod de procedură penală, Completul de judecată,-

D E C I D E :

Se respinge recursul declarat de reprezentantul Biroului de Probațiune Cahul, Silvia Chiricuța.

Se menține încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 06 aprilie 2026, pronunțată în cauza la demersul Biroului de Probațiune Cahul cu privire la explicarea suspiciunilor sau neclarităților care apar la punerea în executare a pedepselor în privința condamnatului Manalachi Ion.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului de judecată **Evgheni Bancov**

Judecătorii **Inga Gorlenco**

Andrei Scripcenco